

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iacobi Philippi Tomasini Sancti Georgij ab Alga Venetiarum Canonici Secularis De Donariis ac Tabellis Votivis Liber Singularis

Tomasini, Giacomo Filippo

Vtini, 1639

XXVI. Vota Nymphis oblata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13253

DIIS. MAXIMIS
 BACCHO. ET. SOMNO
 HVMANÆ. VITÆ
 SVAVISSIMIS
 CONSERVATORIB
 SACRVM

Sacrificia demum ipsi cum tripudijs instituebantur: unde Dionysius Tripudij Deus appellabatur. Idq; à mulieribus, quas in expeditione Indica locias ipsi credidit fabulosa vetustas, quæ ab vesanis clamoribus Baccharum cognomen meruerit. Atq; ut fertilitatis opinio festiuitati accederet, ex altissimis arboribus Imagines quædam modò fictiles, modò ligneæ, Baccho similes suspendebantur, quæ à paruitate oris dicebantur Oscilla, ut longissimè possent conspiciere. De quibus iam nolo plura, quum Cap. xx. ea pro argumenti ratione exposita fuerint.

CAPVT XXVI.

VOTA NYMPHIS OBLATA.

Nymphas terrestres quorumvis animantium atque in primis Bacchi nutrices, imo prætorum ac florum præfides censuerunt antiqui. Earum itaq; cultus insignis erat, etiam Fontium nomine, ut est in veteri monumento Brixie:

FONTIBVS
 DIVINIS

SACR

M. ANTONIVS

SP. F. SILPHON

V. S. L. M

Vtrosque iunctim veneratus est Senex, cuius hi versus Viticæ legebantur:

SEX.

SEX. POMPEIUS .V. COGNOMINE. PANDVS
 QVOIVS. ET. HOC. AB. AVIS. CONTIGIT. ESSE. SOLVM
 ÆDICVLAM. HANC. NYMPHIS. POSVIT, QVIA. SÆPIVS. VSVS
 HOC. SVM. FONTE. SENEX. TAM. BENE. QVAM. IUVENIS
 Et quidem maxima harum ratio apud Agricolas. unde Vir-
 gilius Ecl. v.

*Hæc tibi semper erunt, & cum solemnia vota
 Reddemus Nymphis, & cum lustrabimus agros.*

Eam superstitionem Iulius Firmicus de errore Profanæ reli-
 gionis ita perstringit: *Ægypti incolæ aquarum beneficio aquam colunt,
 aquis supplicant, aquas superstitiosa Votorum continuatione venerantur.*
 In primis verò ea cum voto ipsis offerebantur dona, quæ ipsa-
 rum munere in hominum usus veniunt, Flores nempe varij
 purpureæq; rosæ, ut omnia copiosè rigarent, veluti est apud
 Leonidem Epigram. c. 7. Muneris in super loco mclerat, quod
 è floribus ortum, qui ipsis sunt in delitijs, ipsarum genio di-
 gnum. Unde & dulcissimæ appellatæ fuerunt, quemadmodum
 in Tabula marmorea ad radicem Capitolij

NYMPHIS. LYMPHISQ. AVG

DVLCISSIMI

OB. REDITVM. A QVAVIM

PLACIDE. PROSILIENTIVM

Sacris ad hæc ipsarum, præter Capram, Lac, & Oleum, simo
 Vinum adhibebatur. Nec minus Statuæ, Aræ, Sacella, ijs ven-
 luti humoribus dicata; ut non modo incendia, sed mala quæq;
 auerterent. Hinc Saxum Albæ in Palatio vet. Cancell,

PRO SALVTE. DOMINI

NOSTRI. SANCTISSIMI

ANTONINI. PII. NYMPHIS

NOVIS. SACRVM. RVFFINVS

IDEI. XIIII. &c.

Et Saxopoli in Templo:

NYMPHIS. SALVTIFE

RIS. SACRVM

Y M. LV.

Iac. Phil. Tomasinus

M. LVCILIVS. LVCILI

ANVS. AVG. COS. PRO

SALVTE. SVA. ET

L. ANTISTI...

SIMI. AVG. CON

V. S. M

Statuam & Fanum ijs posita planum est ex Inscriptione ad
Balnea Auinionis in agro Senensi :

N Y M P H I S. S A C R

L. TREBONIVS. PATERN

LIB. FORTVNATVS

VOTO. POSVIT

SIGNVM. CVM. BASI. M

ET. ÆDEM. F. CVR

Aram quoq; sacratam liquet ex veteri Epigrammate Ro-
mæ inuento:

VNDIS. CYANEIS. DONVM. PLACAVILE. FECIT

CONTVCIVS. BLANDAS. PER. A Q V A S. A R A M. V E N E R A N D A M

ubi *Placavile* pro *placabile*, permutatione B & V antiquis rece-
pta. Sacellum itidem, inter alia satis comprobat pridem allata
Senis dedicatio.

Ceterum, quia singularis aquarum tam in aduersa quàm se-
cunda valetudine est necessitas: Inde Gruteri opera veterum
monumentis accepimus, non modo Magistratum, sed Medi-
cos, & Aquarios, hoc est, aquarum custodes, forsan & qui
aquæ gerendæ ministerium præstabant, Nymphis vota pere-
gisse: Sed & Nymphas olim Sanctissimas Dulcissimasq; voca-
tas, Fontesq; diuinitatis titulo ornatos.

Coronidis loco sit verus aquarum usus, quem prudentiæ
plenum breuis exhibet titulus:

N Y M P H I S. L O C I

B I B E. L A V A

T A C E

Silentium verò præcepit Nympharum studio, quod & ipsa
Nym-

Nympha eleganti desiderat Epigrammate:
 HVIVS. NYMPHA. LOCI. SACRI. CVSTODIA. FONTIS
 DORMIO. DVM. BLANDÆ. SENTIO. MVRMVR. AQVÆ
 PARCE. MEVM. QVISQVIS. TANGIS. CAVA. MARMORA. SOMNVM
 RVMPERE. SIVE. BIBAS. SIVE. LAVERE. TACE

CAPVT XXVII.

HORTOS COLENTIVM VOTA.

Quam nihil ad Hortorum ubertatem æquè conferat
 ut aquarum undæ ac Fontes; præter Vota Nymphis
 facta, Veneri quoq; veluti eorum tutelæ si veteribus
 fides & florum ac deliciarum matri, ut scitè Plau-
 tus, frequentia offerebantur munera. Documento est Inscri-
 ptio in pariete hortorum Sallustianorum, ubi vestigia Templi
 Veneris angusta etiam tempore Smetij exstabant.

M. AVRELIVS. PACORVS
 M. COCCEIVS. STATOCLES
 ÆDITVI. VENERIS. HORTORVM
 SALLVSTIANORVM. BASEM. CVM
 PAVIMENTO. MARMORATO
 DEANAE
 D. D. D

Hinc venustè, ut omnia, Musarum delitiæ Politianus Eleg. de
 Violis:

*Formosa à viola, Veneris munuscula nostra,
 Dulce quibus tanti pignus amoris inest.*

Floribus pariter tres alios præficiēbat veterum vanitas,
 Forculum, Cardeam, & Limentinum, referente D. Augustino
 Lib. iv. de Ciuit. Dei Cap. viii. Quin ipsa nominis ratio in
 argumentum est, Stirpes olim Numinibus dicatas. Parthe-
 nium quippè Mineræ, quæ *παρθένος*, id est, Virgo dicta, sa-
 cratam tradit Dioscorides Lib. iii. Cap. 156. Nec plebeis

Y 2 dun-